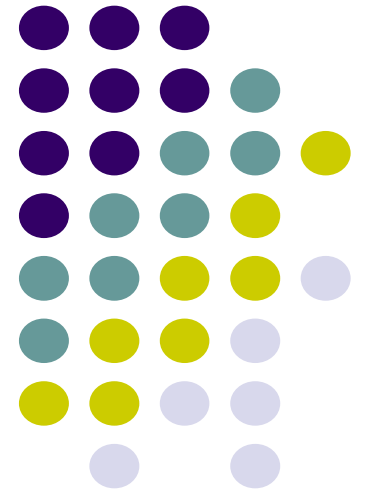
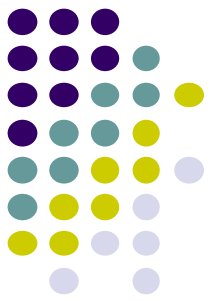

**FAMILIA ENTEROBACTERIACEAE.
MICROBIOLOGIA SI DIAGNOSTICUL
DE LABORATOR AL DIZENTERIEI
BACTERIENE**

FAMILIA ENTEROBACTERIACEAE

- Peste 50 de genuri cu peste 250 specii
- Habitat: intestinul omului, animalelor.
Pot fi intalnite pe sol, plante, in apa, etc
- Majoritatea fac parte din microflora normală (comensală) intestinală
- Martori de contaminare fecală a mediului

CLASIFICAREA

- ÎN FUNCȚIE DE PATOGENITATE:

Enterobacteriaceae patogene: genurile *Shigella*, *Salmonella*, unele specii ale genurilor *Yersinia* și *Klebsiella* (*Yersinia pestis*, *Klebsiella pneumoniae*), unele variante ale speciei *Escherichia coli*;

Enterobacteriaceae condiționat patogene: genurile *Escherichia*, *Citrobacter*, *Enterobacter*, *Hafnia*, *Klebsiella*, *Morganella*, *Proteus*, *Providencia*, *Serratia*, *Edwardsiella*, etc

Family Enterobacteriaceae

Primary Pathogens

Organisms capable of causing disease in anyone

Shigella

Salmonella

Yersinia

Escherichia coli

Klebsiella pneumoniae

Proteus

Serratia

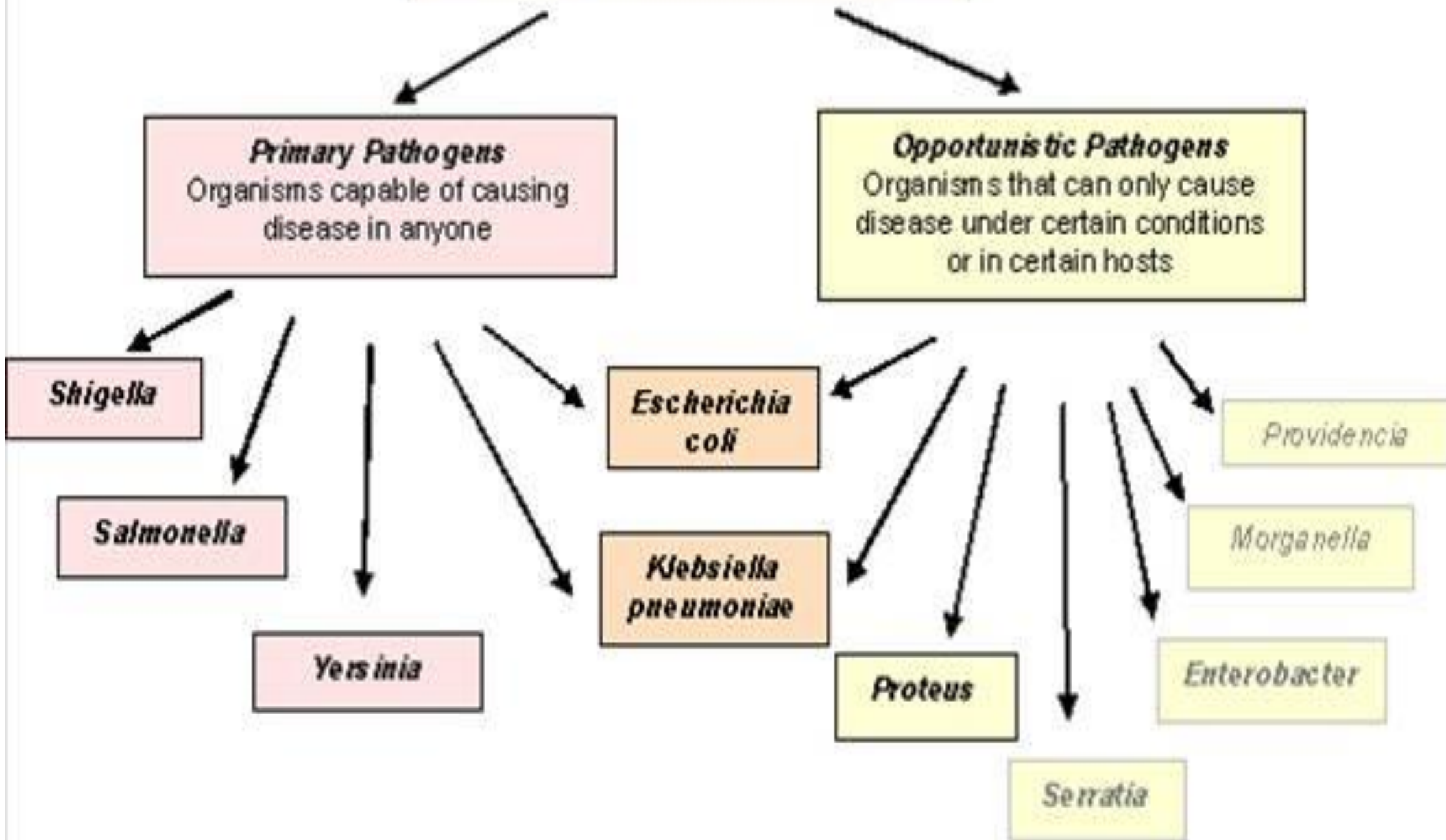
Providencia

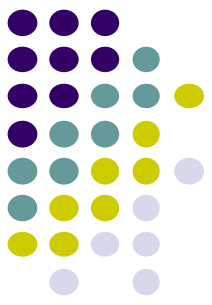
Morganella

Enterobacter

Opportunistic Pathogens

Organisms that can only cause disease under certain conditions or in certain hosts

Prezintă interes diagnostic diferențierea enterobacteriaceelor în 2 grupe:

- Enterobacteriaceae **lactozo-pozitive** – *Escherichia* și alte genuri condiționat-patogene
- Enterobacteriaceae **lactozo-negative** – *Salmonella, Shigella, Yersinia* (patogene)

TESTE-CHEIE ALE FAMILIEI ENTEROBACTERIACEAE

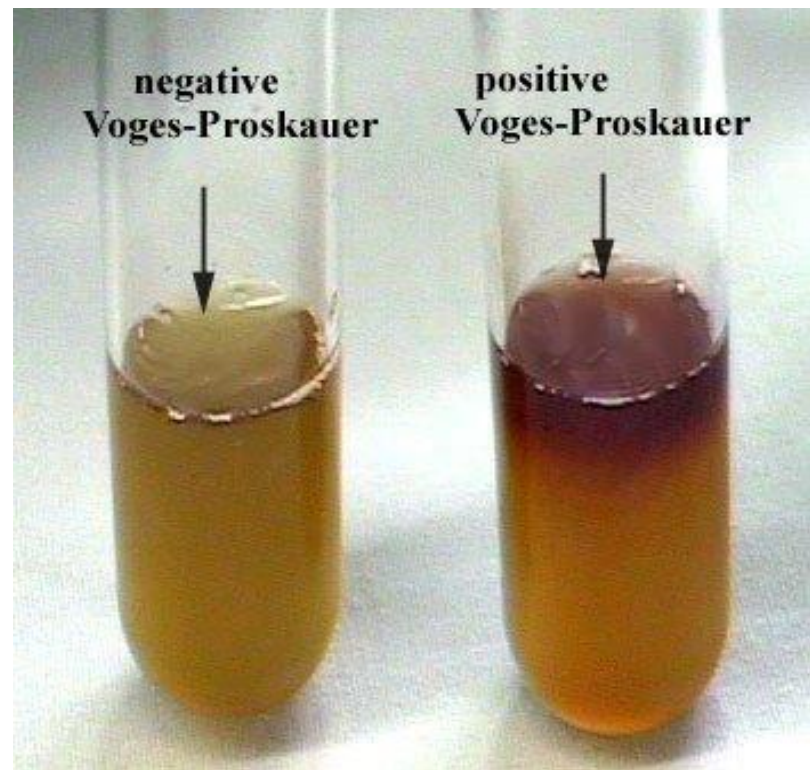
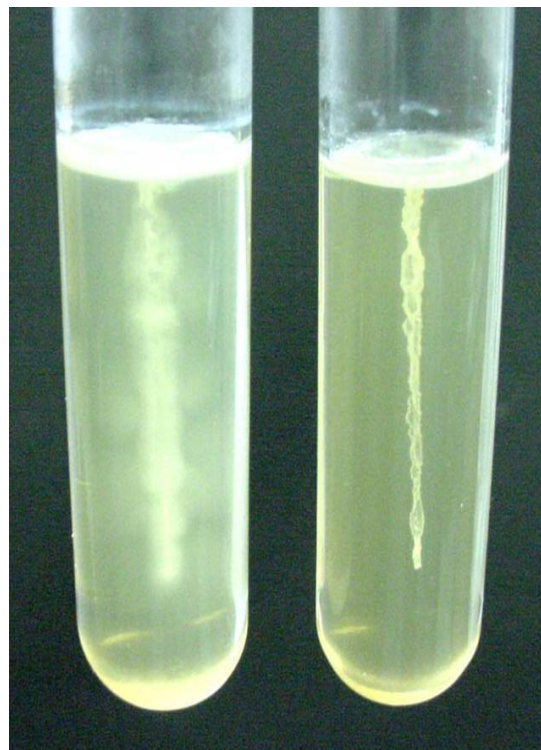
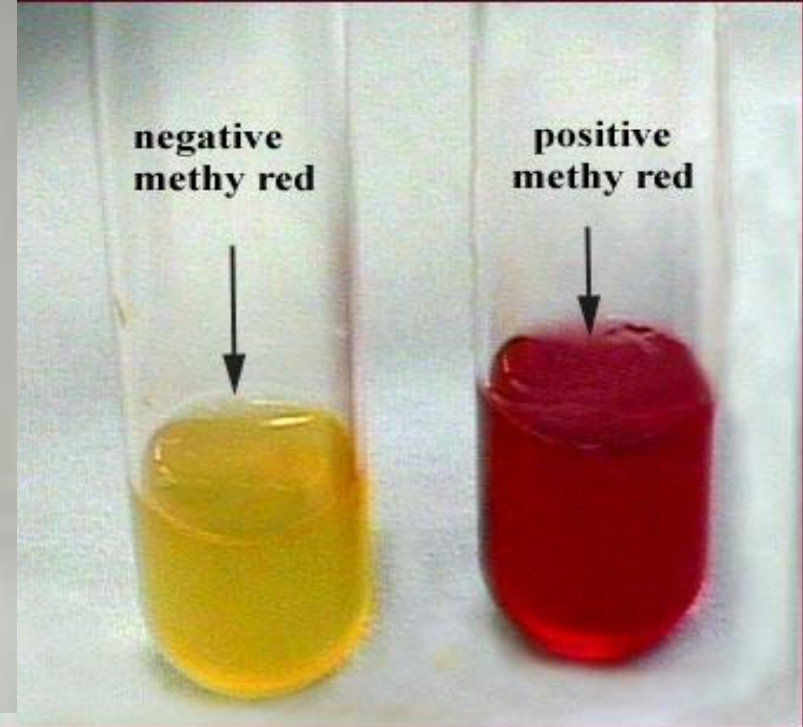
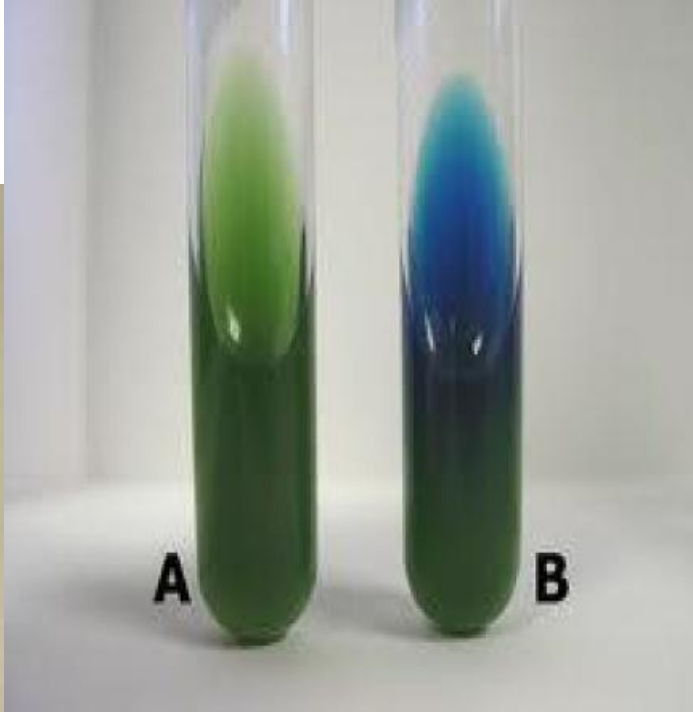
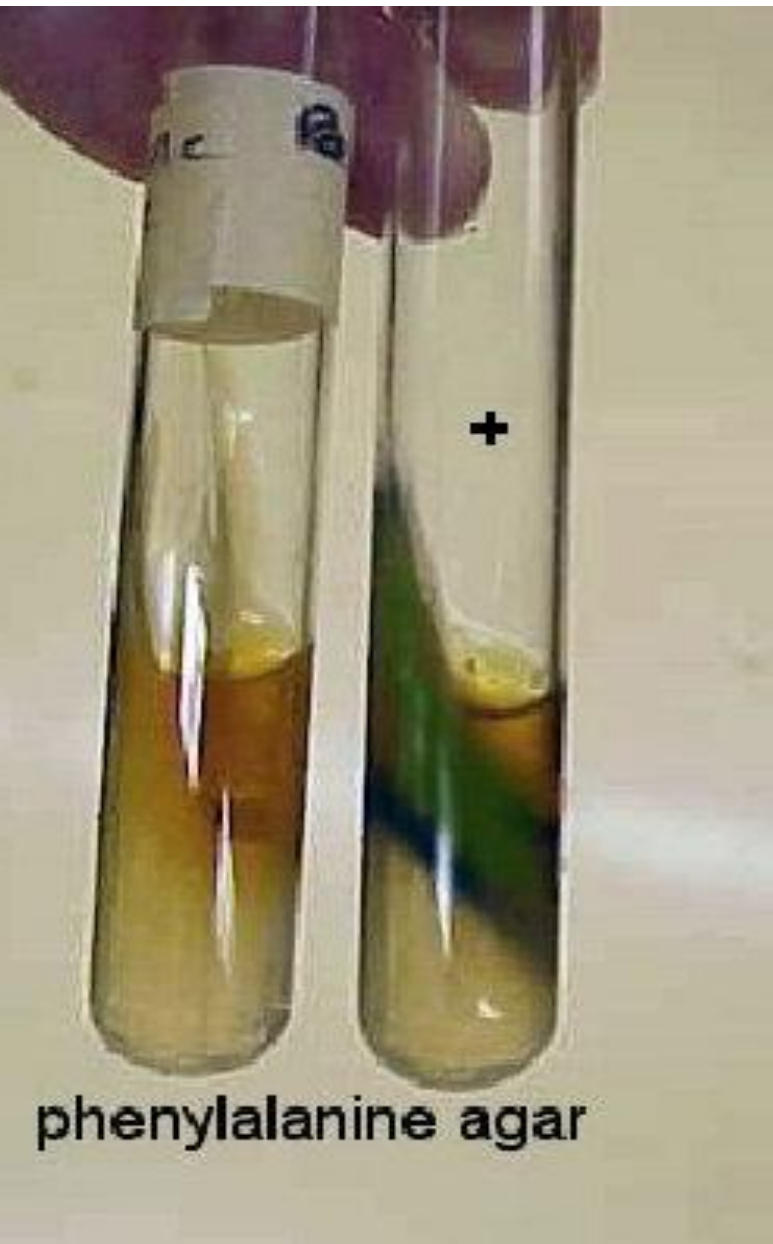

- Bacterii (bastonașe) gramnegative
- Nesporogene
- Mobile-peritriche sau imobile
- Facultativ-anaerobe
- Fermentează glucoza până la acid (A) sau acid și gaz (AG)
- Catalazo-pozitive
- Oxidazo-negative
- Reduc nitrații în nitriți

TESTE PRIMARE (identificarea genurilor)

- Utilizarea citratului de Na (mediul Simmons)
- Utilizarea malonatului de Na
- Hidroliza ureei (testul Preus)
- Decarboxilarea lizinei (LDC)
- Dezaminarea fenilalaninei (FAD) cu formare de acid fenilpiruvic
- Producere de H₂S în mediul multitest (ex.: Kligler)
- Fermentarea glucozei până la acizi (testul MR - metil rosu)
- Fermentarea glucozei până la acetoină / acetilmetincarbinol (testul VP – Voges Proskauer)
- Mobilitatea (în geloză semilichidă)

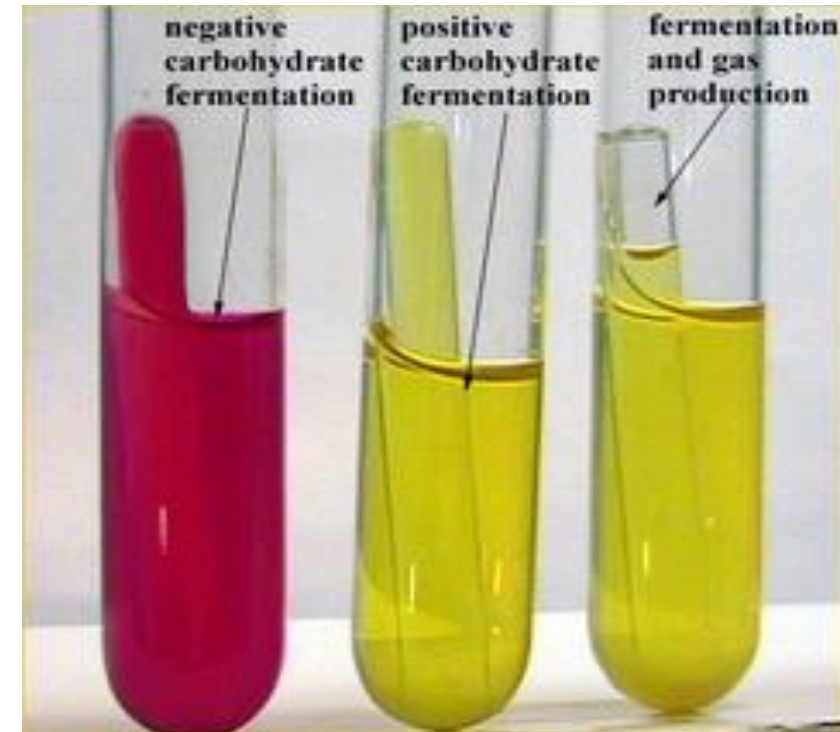

TESTE SECUNDARE

(**identificarea speciilor/variantelor**)

- Teste biochimice (fermentarea glucidelor, decarboxilarea aminoacizilor (arginină, ornitină), producerea indolului, etc)
- Fagoidentificarea și lizotipia
- Seroidentificarea
- Antibiograma
- Colicinogenotipia

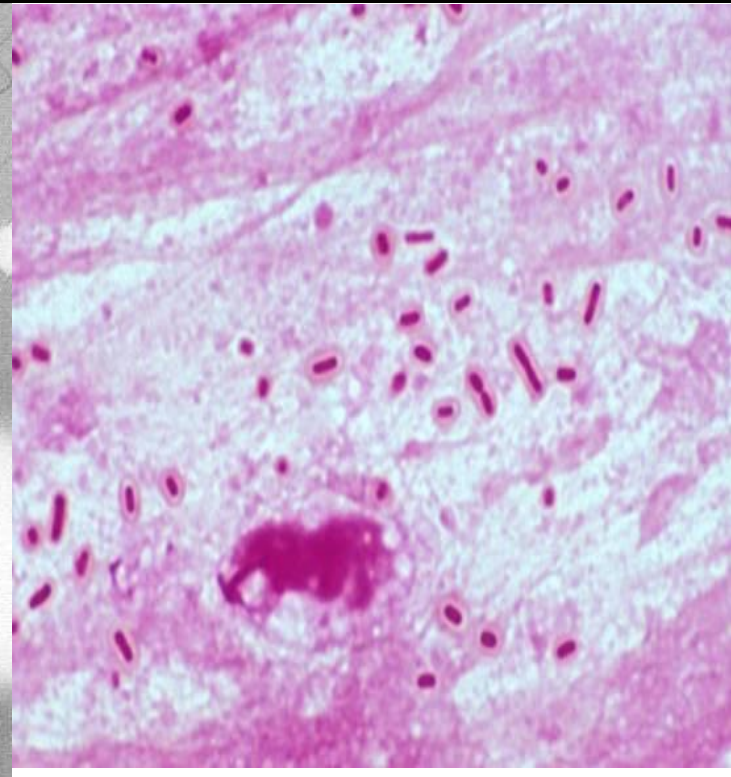
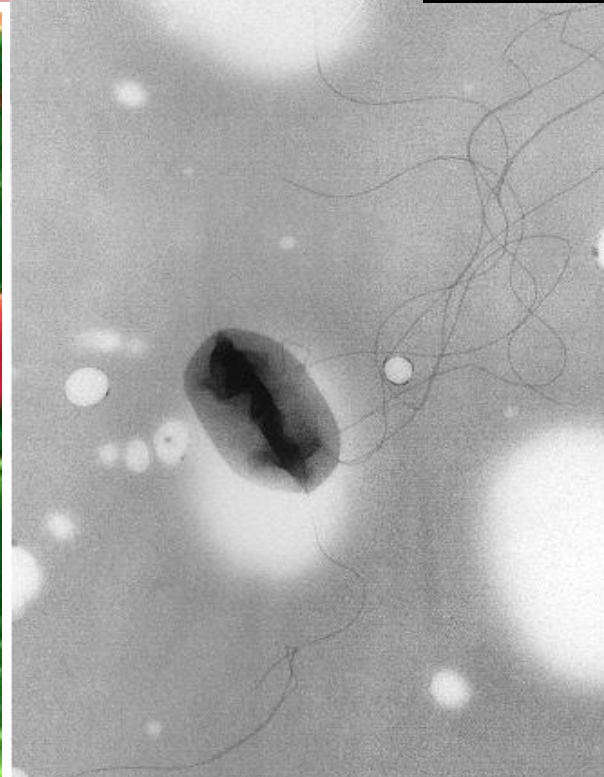
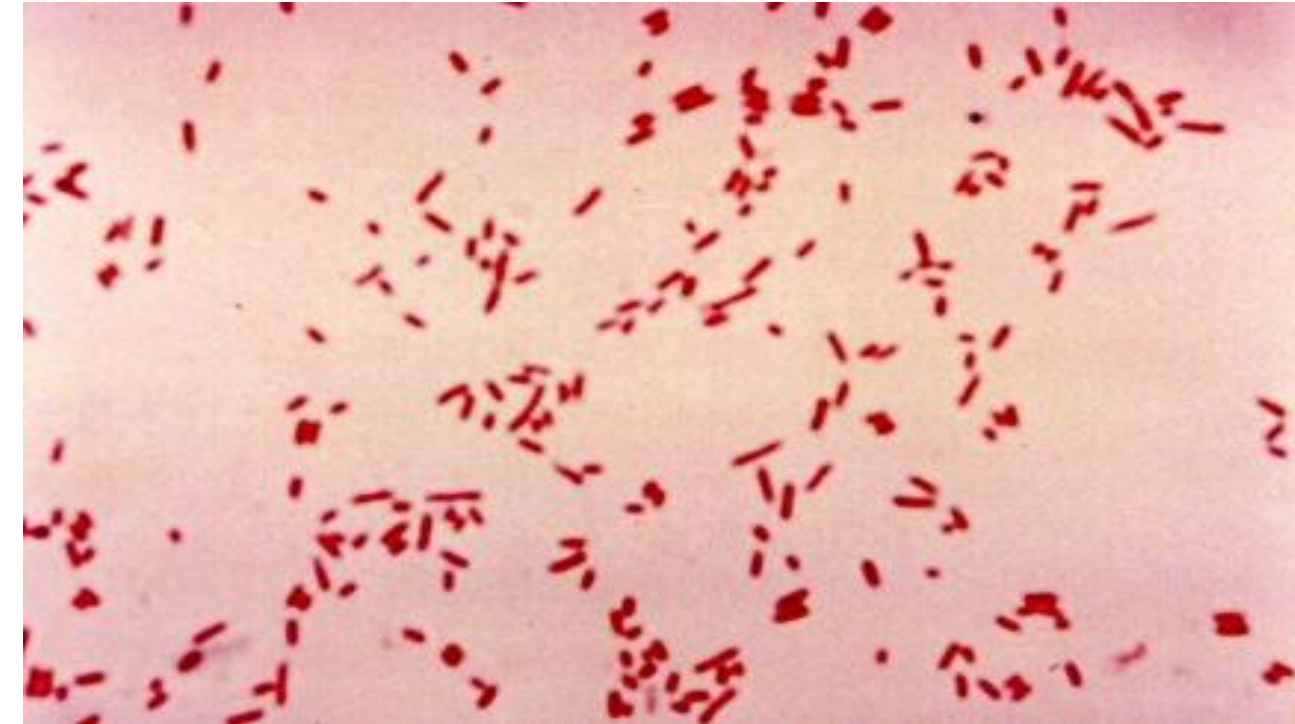
CARACTERE MORFOBIOLOGICE

ale bacteriilor din familia

Enterobacteriaceae

- **Caractere morfologice:** bastonașe
G-,
1 - 6 μm x 0,3 - 1 μm , mobile
peritriche (*Shigella*, *Klebsiella*,
Yersinia pestis – imobile),
nesporogene, formează
microcapsule (*Klebsiella* –

Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

- **Caractere de cultură:**

Facultativ anaerobe

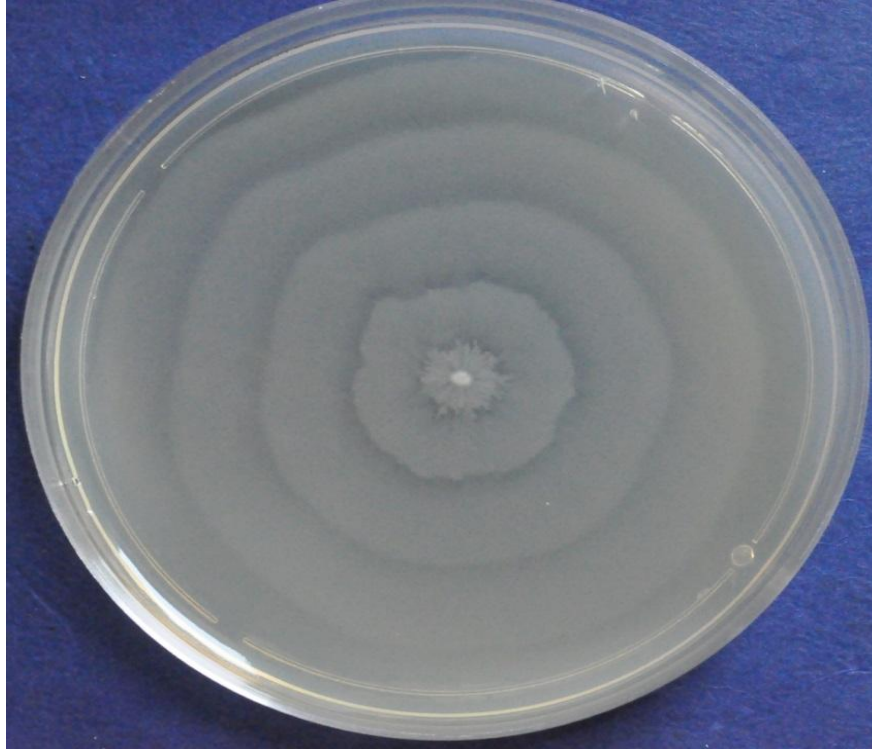
Temperatura optimă 37 grade C (limite 18 – 45 grade)

Nepretențioase nutritiv

Colonii S, apar după 18-24 h de incubare, 2 - 3 mm (după repicări pot apare colonii R), *Klebsiella* – colonii M (mucoide), *Proteus* – invadează suprafața mediului

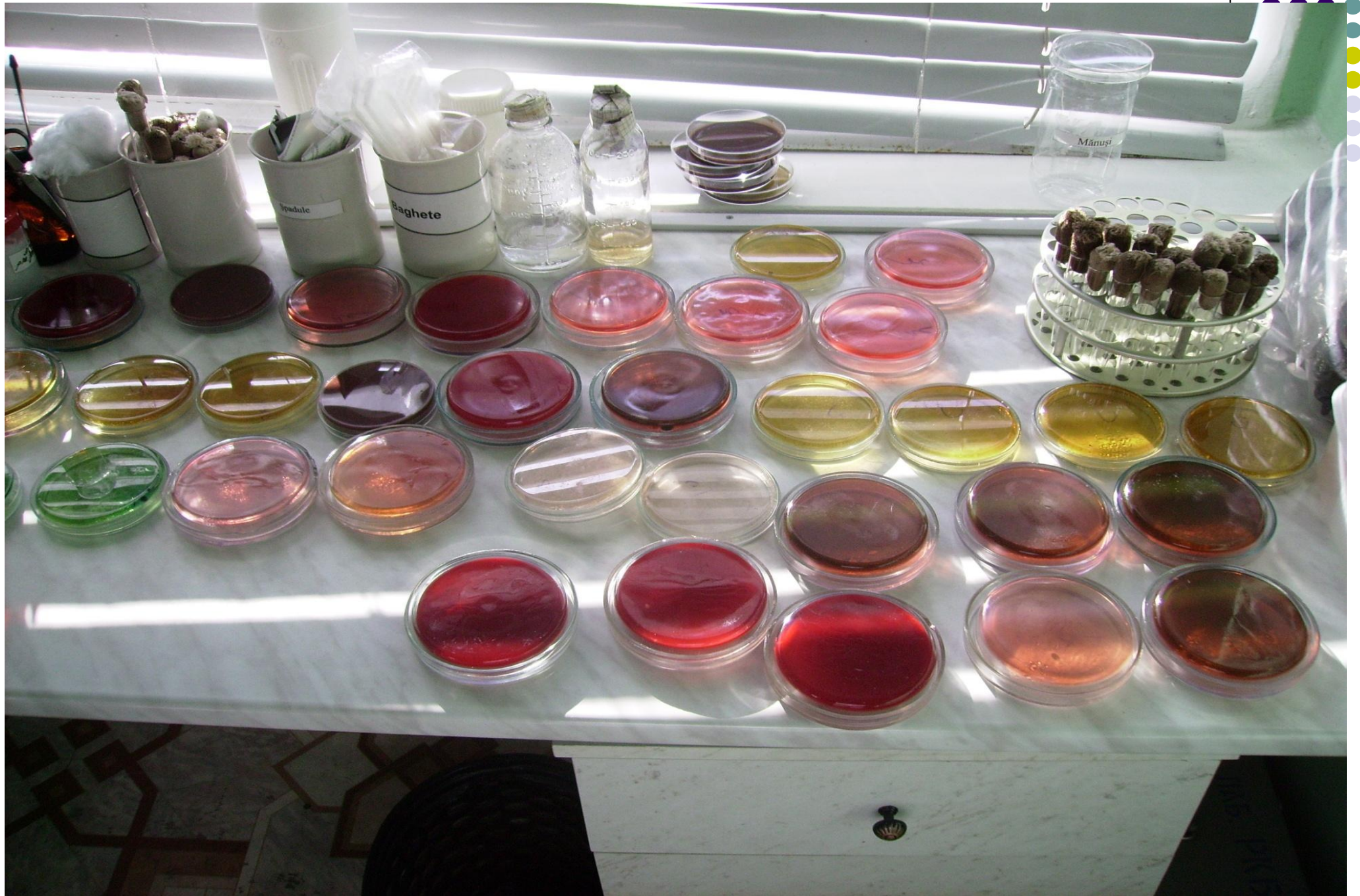

MEDII DE CULTURĂ

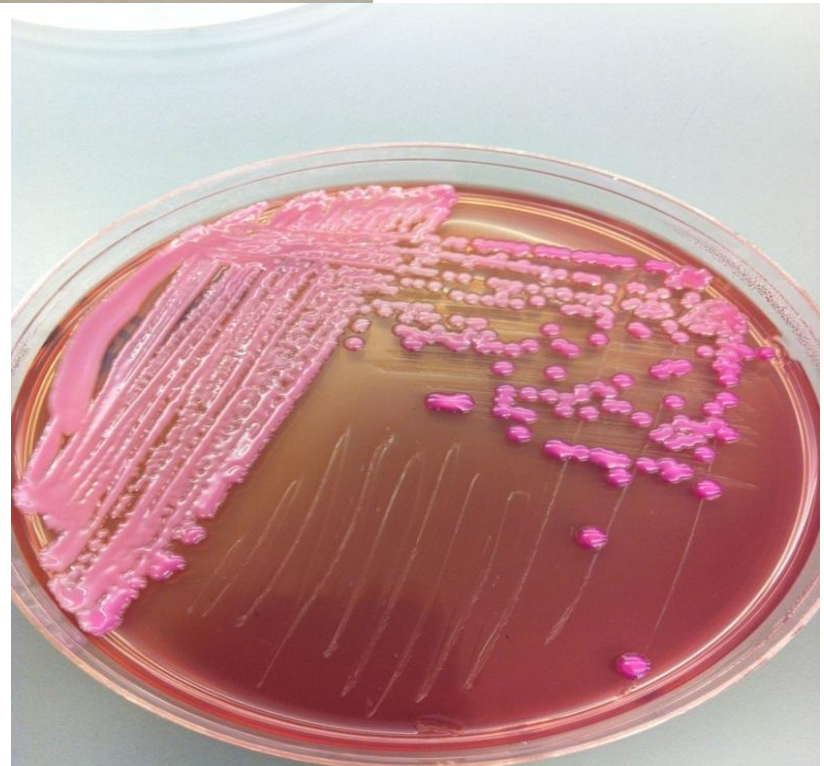
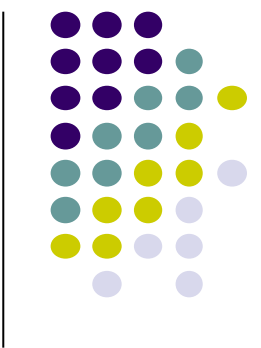

- **De transport:** glicerină 30%, soluție salină 3%, soluție tampon-fosfat
- **De îmbogățire** a bacteriilor patogene: Kauffman, Muller, bulion selenit, etc
- **Diferențial-diagnostice:**
  - De izolare a culturii pure***
    - **Mediile ENDO, LEVIN, PLOSKIREV, SS, MacConkey**
Compoziția: bază nutritivă, **lactoză**, indicator
Coloniile **L+** : colorate; Coloniile **L-** : incolore
(frecvent flora patogenă)
    - **Mediul Wilson-Blair** cu **sulfit de Bi** (*Salmonella* reduce sulfitul în sulfură de Bi – colonii negre pe mediul verde)

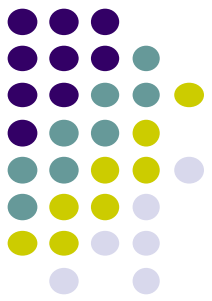

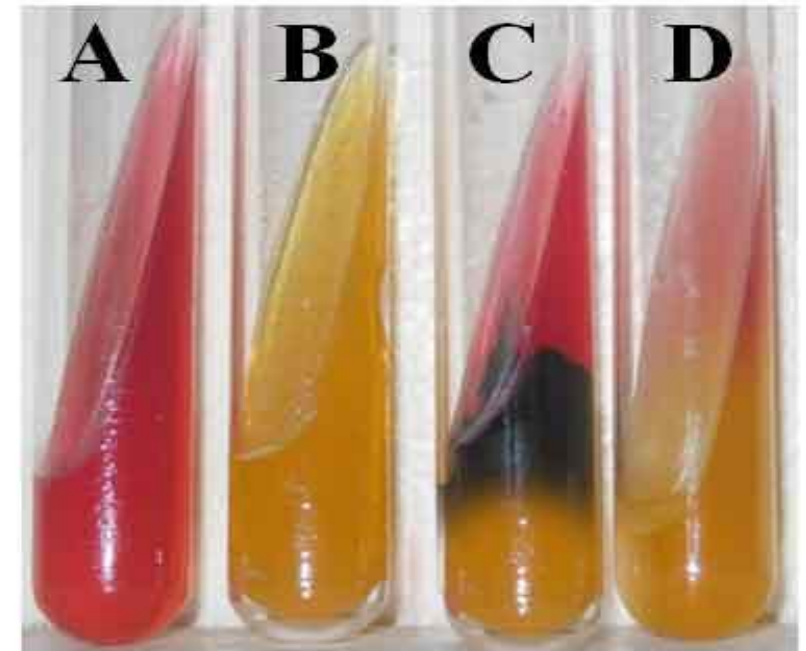
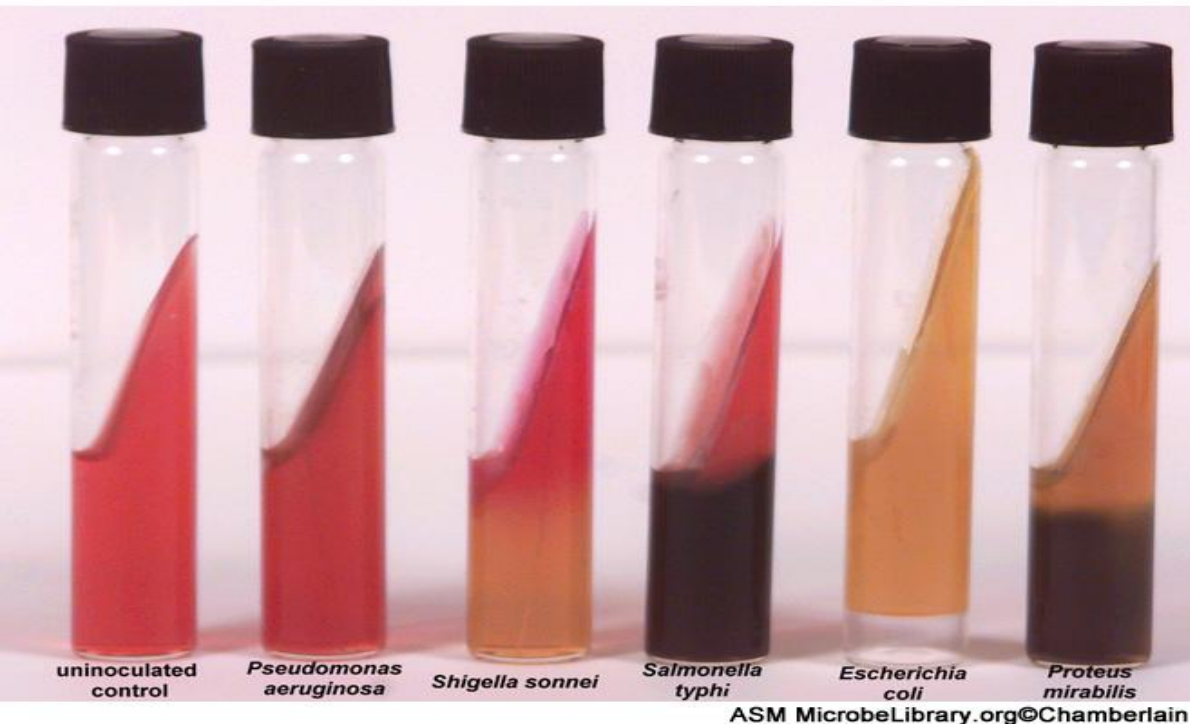

II. De acumulare și identificare preliminară (medii multitest)

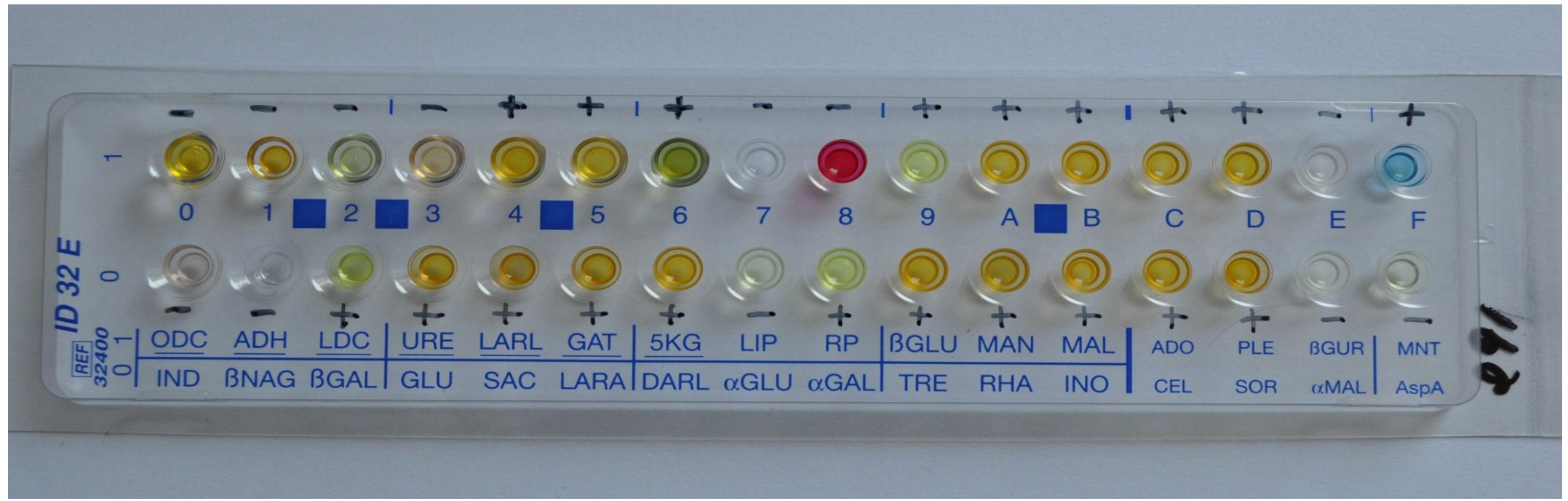
- 📌 Kligler (glucoză, lactoză, săruri de Fe, indicator)
- 📌 Olkenițki (glucoză, lactoză, zaharoză, uree, săruri de Fe, indicator)

- A) *Psuedomonas aeruginosa*: Gluc (-), Lac/Suc (-), H₂S (-)
B) *Escherichia coli*: Gluc (+), Lac/Suc (+), H₂S (-)
C) *Salmonella typhimurium*: Gluc (+), Lac/Suc (-), H₂S (+)
D) *Shigella boydii*: Gluc (+), Lac/Suc (-), H₂S (-)

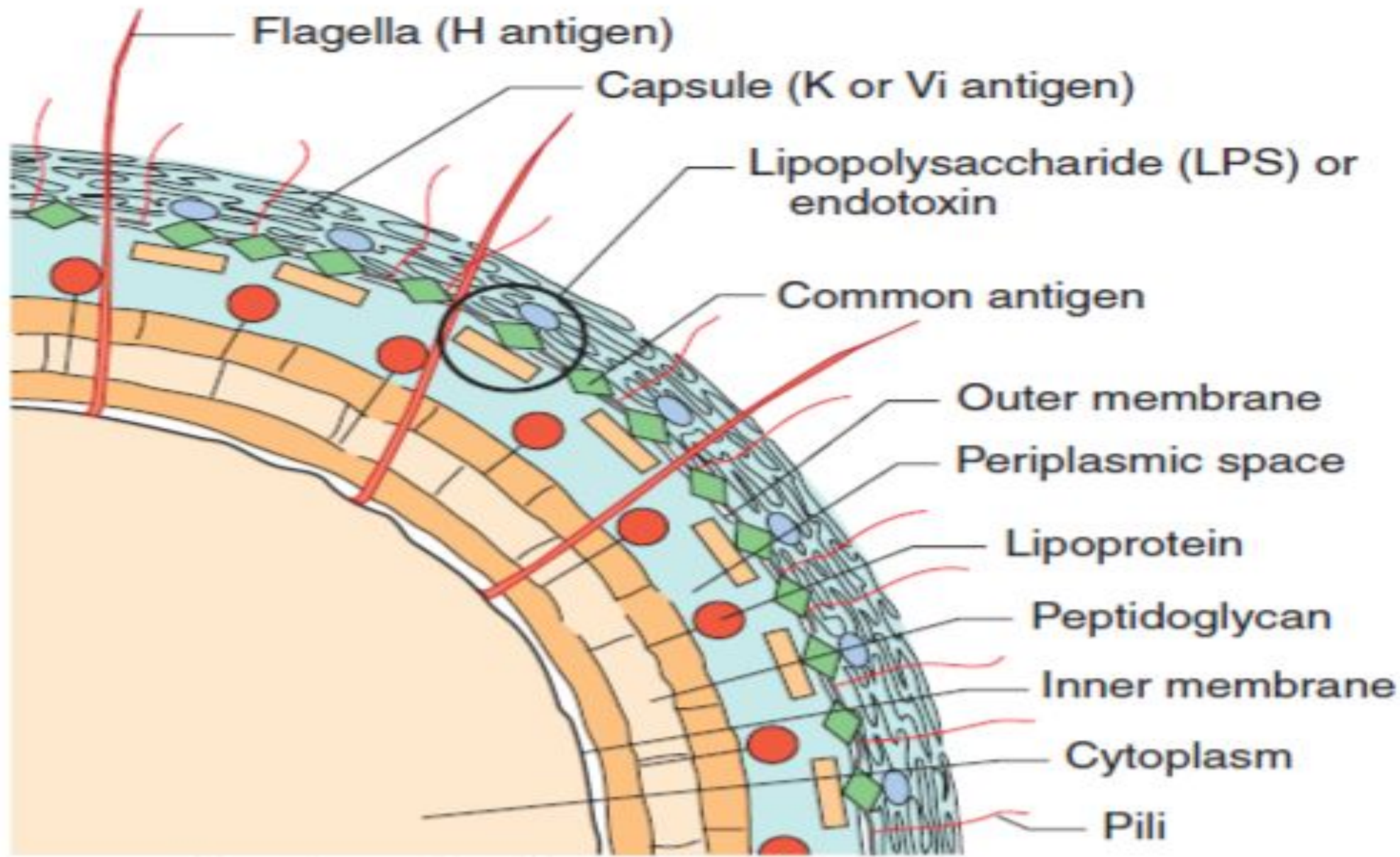
III. *De identificare finală* (medii cu citrat de Na, malonat de Na, șirul Hiss, medii cu aminoacizi, gelatina, etc)

CARACTERE ANTIGENICE

- **Ag O**, de perete, LPZ, termostabil și rezistent la alcool, sensibil la formol.
- **Ag H**, flagelar, proteic, termolabil și inactivat de alcool, rezistent la formol.
- **Ag K**, superficial, capsular, termovariabil. Maschează Ag O, determina inaglutinabilitate cu seruri anti-O. Variante – *L, A, B* la *E.coli*, *Vi* – la *Salmonella* și *Citrobacter*
- **Ag F**, fimbrial, termolabil, nespecific
- **ECA** – (**E**nterobacterial **C**ommon **A**ntigen) - antigen polizaharidic din peretele celular, comun familiei Enterobacteriaceae (interes taxonomic) – **Ag Kunitz**
- Antigenele O, K, H pot manifesta specificitate de gen, specie, grup, variantă/tip

- — O polysaccharide
- — Polysaccharide core (common antigen)
- — Lipid A (endotoxin)

GENUL SHIGELLA. DIAGNOSTICUL DE LABORATOR AL DIZENTERIEI

- Shigelele – strict umane. Cauzează infecții intestinale - șigeloze, cea mai gravă formă–dizenteria bacteriană.
- 80-165 mln cazuri anual, 75 -600 mii de decese

Clasificarea genului Shigella (biochimică și antigenică):

A – *Shigella dysenteriae* (15 s/v, 12 b/v) **Manitol -**

B – *Shigella flexneri* (6 s/v, 14 ss/v, 23 b/v)

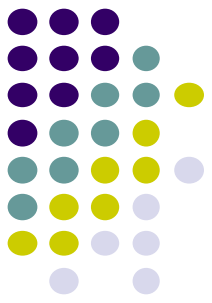
C – *Shigella boydii* (23 s/v)

D – *Shigella sonnei* (1 s/v, 7 b/v)

Serogrupele B, C, D sunt manitol +

Descoperite in 1898 de Kiyoshi Shiga

CARACTERE MORFOBIOLOGICE

- Enterobacteriaceea tipice, imobile, lactozo-negative (colonii incolore pe medii DD)
- **Teste primare** - scindează glucoza până la acizi (testul MR+), celelalte teste primare sunt negative.

FACTORI DE PATOGENITATE

Factori de adeziune la mucoasa colonului (fimbrii, LPZ)

Sistem de secretie tipul III (“seringa”)

Microcapsula (antifagocitar)

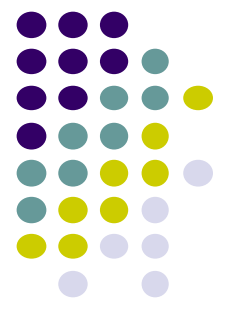
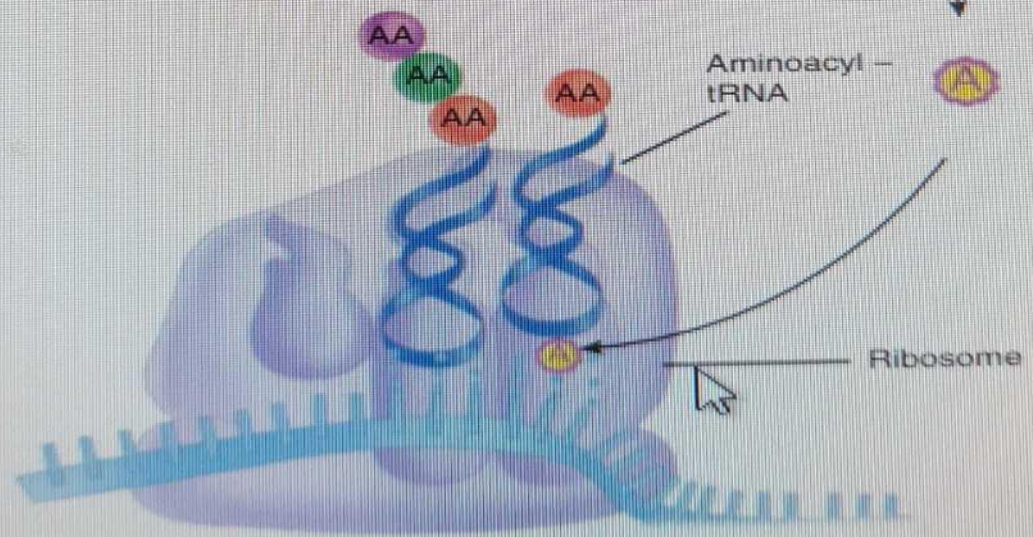
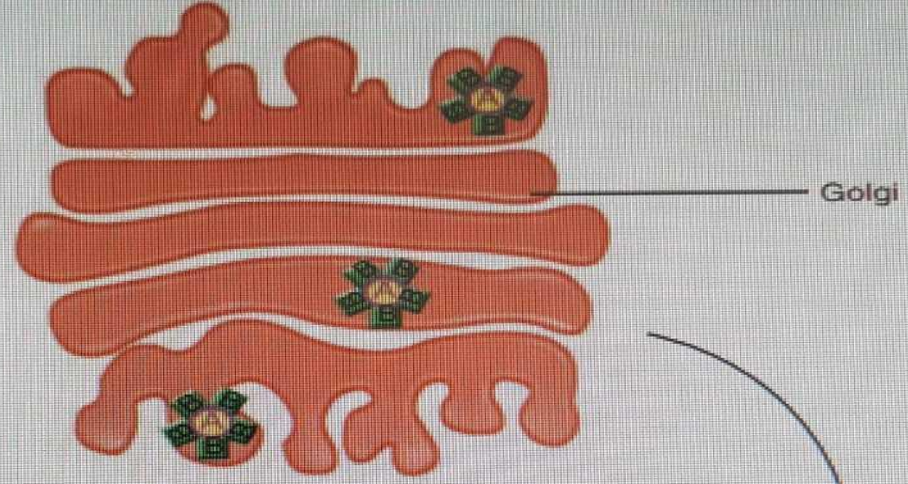
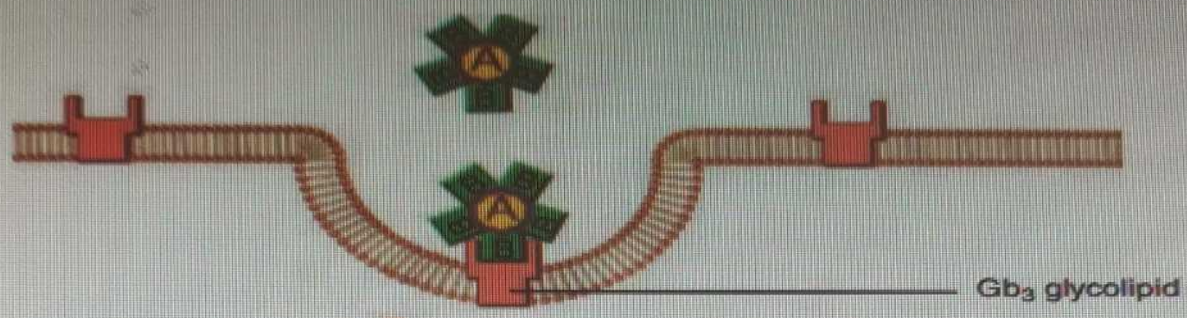

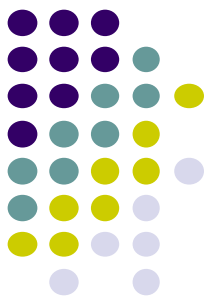
Factori de penetrare și multiplicare intracelulară

Toxine:

1. **Toxina Shiga**, de origine cromosomală, elaborată de *S.dysenteriae 1*. Inhiba sinteza proteinelor in celula gazda. Manifesta activitate citotoxică (neurotoxică, enterotoxică, etc).
2. **Citotoxine** (Shiga-like toxine (SLT), verotoxine), codificate de bacteriofagi. Efect similar cu cel al toxinei Shiga.
3. **Endotoxina**

Structura antigenică: Ag O și K cu specificitate de gen, specie, subspecie, variantă

Rezistența în mediul extern:

S.dysenteriae - foarte sensibilă (1-2 ore)

S.flexneri – persistă 1-3 săptămâni în apă, 2 luni în lactate

S.sonnei – persistă și se multiplică în lactate

PATOGENEZA DIZENTERIEI BACTERIENE

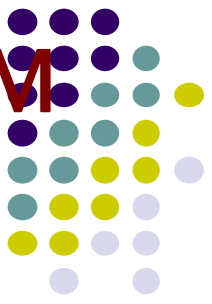

- **Sursa de infecție:** bolnav, reconvalescent, purtător
- **Transmiterea fecal-orală:**
  - 📧 Alimentar (alimente, apă)
  - 📧 Contact direct (mâini murdare)

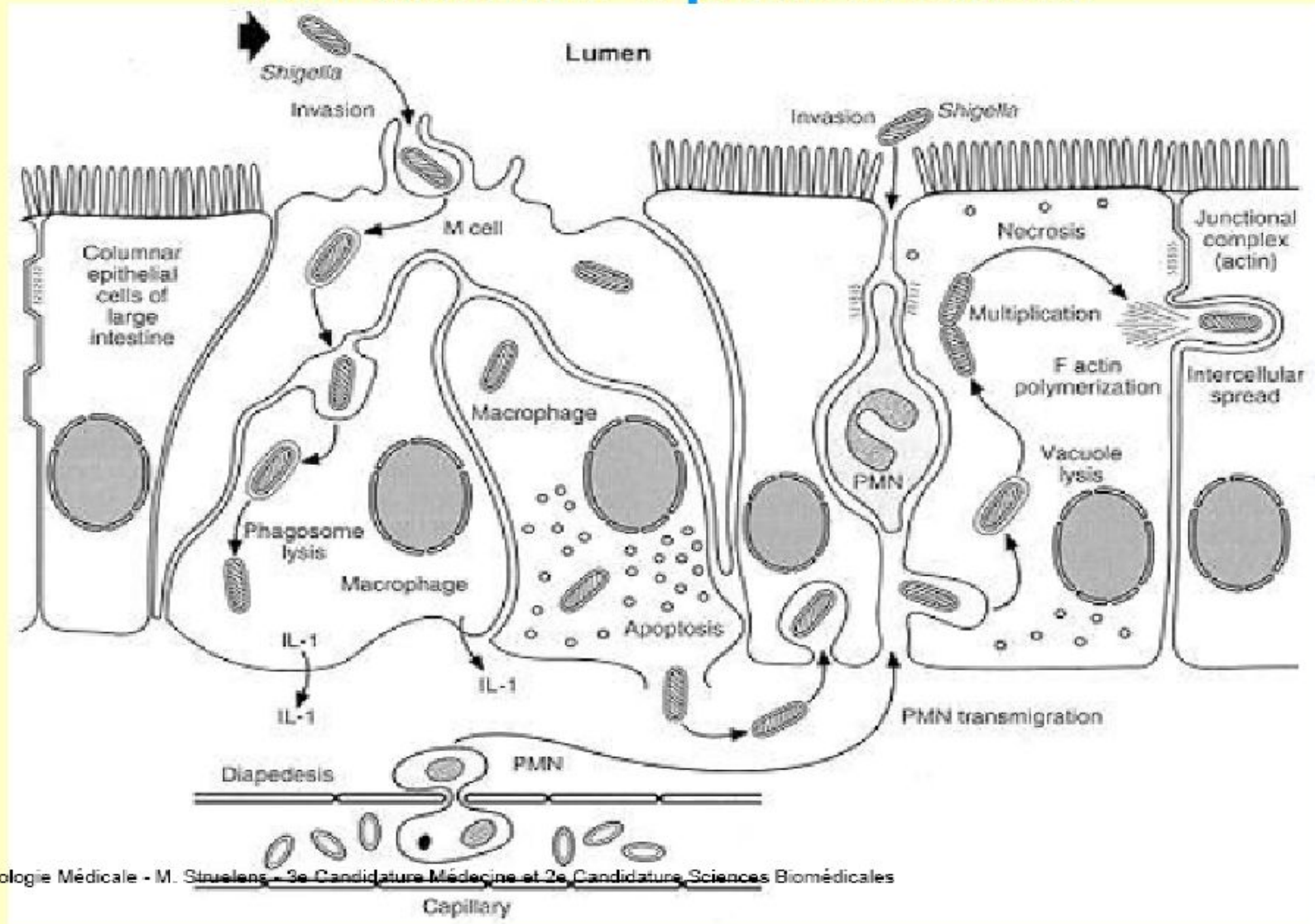
Doza infectantă: $10-10^2$ bacterii

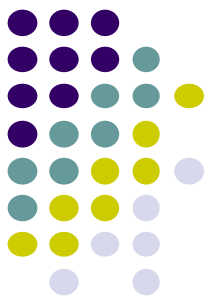
Bacteriile afectează intestinul gros. Celulele epiteliale normale sunt rezistente la infecția cu *Shigella* spp.

- In faza initiala *Shigella* este captata de **celulele M** din placile Peyer. Dupa transcitoza epiteliului intestinal bacteria este eliberata intr-o vacuola care ulterior este captata de macrofage. *Shigella* evita distrugerea prin initierea rapida a apoptozei macrofagelor, determinand eliminarea citokinelor proinflamatoare (IL1, IL18).
- *Shigella* eliberata din macrofage invadeaza celulele epiteliale prin membrana bazo-laterala (macropinocitoză dirijată, asigurată de un grup de proteine – **Ipa** (*invadind plasmid antigens*), injectate prin sistemul de secretie III), ulterior produce liza membranei vacuolei si se multiplica in citoplasma enterocitelor.

Shigella: Invasion épithéliale

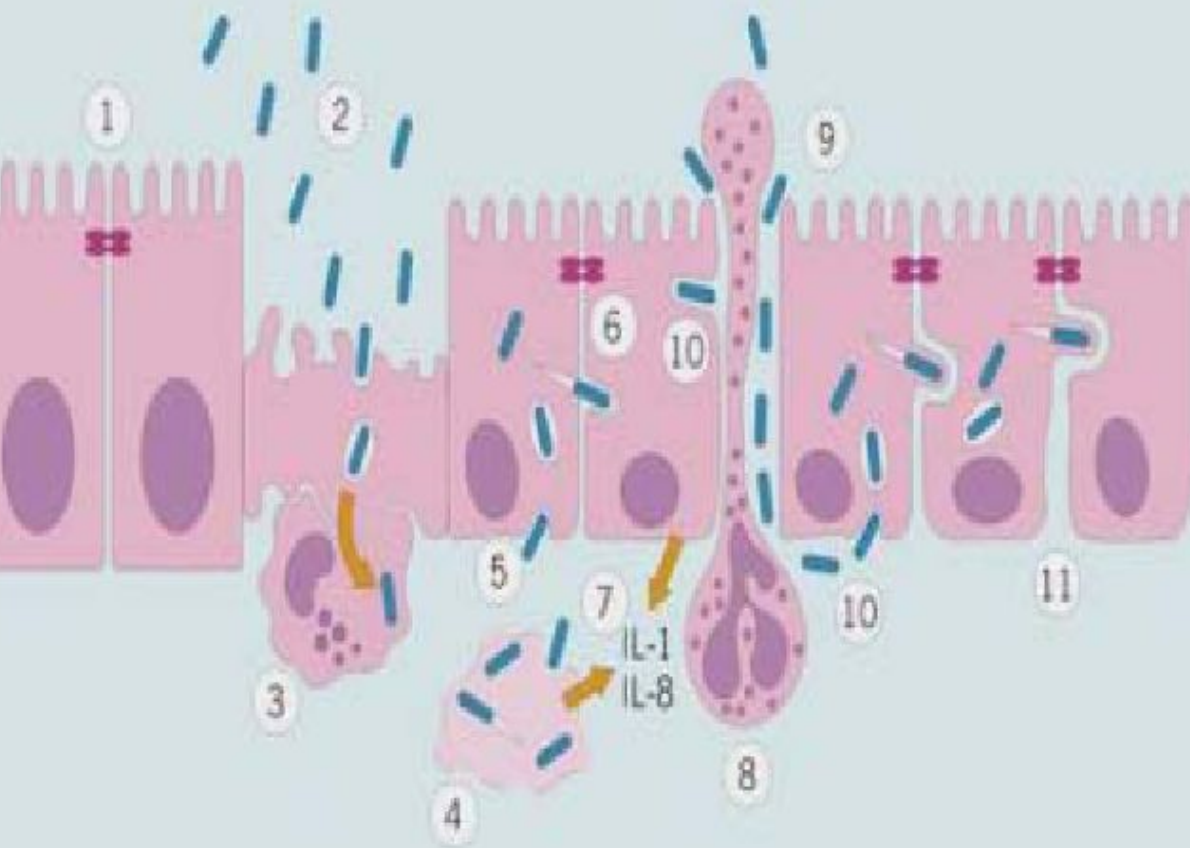

Bacteriile se multiplică și se propagă intra- și intercelular grație polimerizării actinei la un pol al celulei (caracter determinat plasmidic) cauzând distrugerea enterocitelor, ulcerații.

Citokinele eliberate de macrofage și celulele epiteliale determina o recrutare masivă a PMN un loc al infecției, ceea ce duce la distrugerea integrității epiteliului și facilitează invazia directă a submucoasei, evitând celulele M. Astfel, moartea macrofagelor, distrugerea stratului epitelial, influxul masiv al PMN determina inflamația fibrinoasă intensă a colonului, micro-abcese și ulcerații, cu apariția mucusului, puroiului și sângelui în materiile fecale

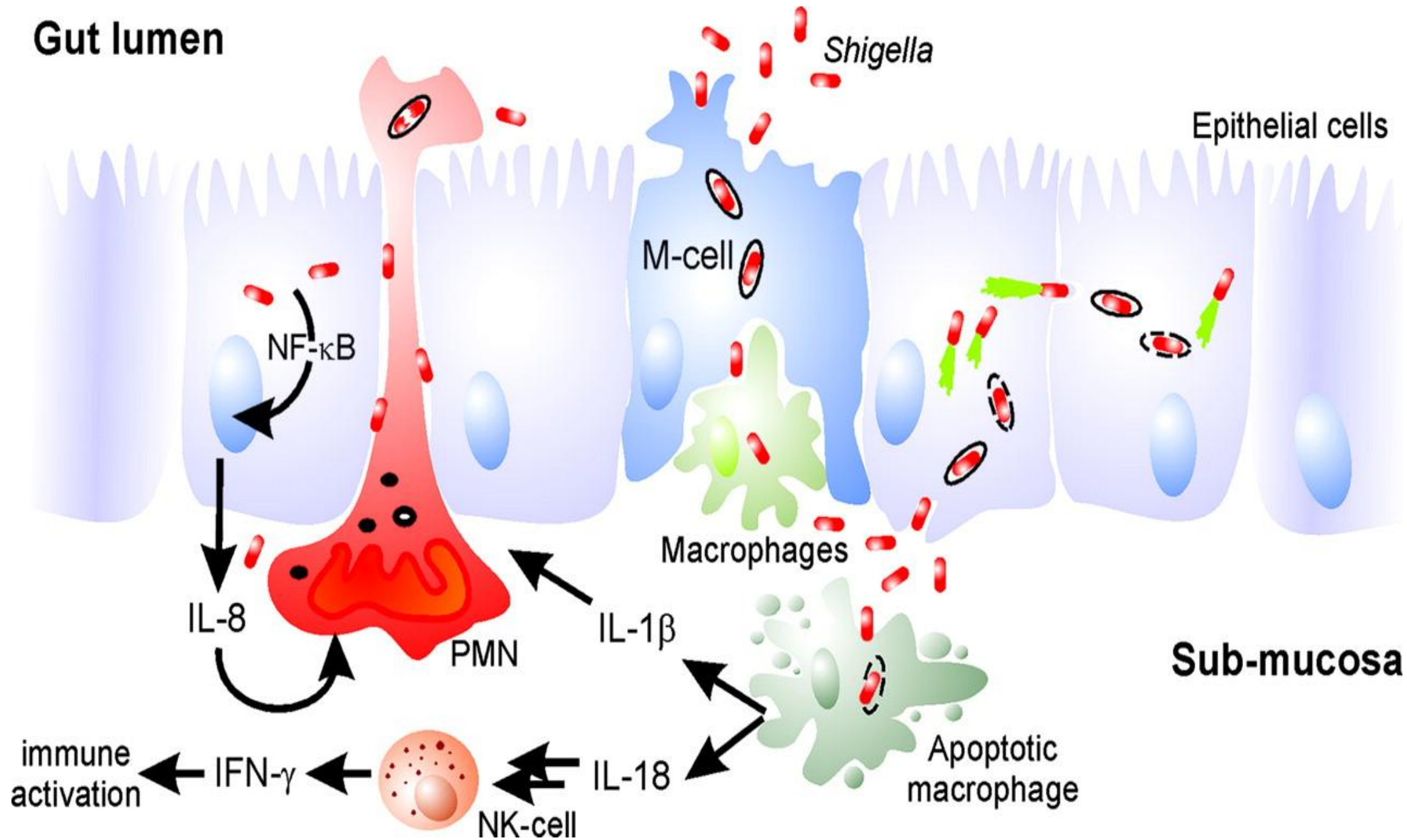

Invasion de la muqueuse intestinale par *Shigella*

- 1 Normal intestinal epithelial cells with tight junctions – resistant to infection with *Shigella* spp.
- 2 Bacterial uptake through M cells
- 3 Invasion of macrophages
- 4 Macrophage lysis, release of bacteria and cytokines
- 5 Invasion of epithelial cells at basolateral membrane
- 6 Cell-to-cell invasion initiated
- 7 Production of cytokines
- 8 Attraction of neutrophils and transmigration through the epithelial layer
- 9 Massive translocation of bacteria through disrupted tight junction
- 10 Further invasion at basolateral membranes
- 11 Continuing cell-to-cell invasion and extension of focal lesion

Gut lumen

Shigella

Epithelial cells

M-cell

NF- κ B

IL-8

PMN

Macrophages

IL-1 β

Sub-mucosa

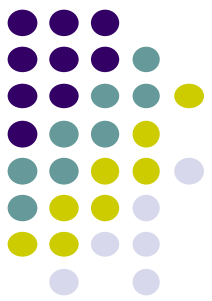
Apoptotic macrophage

immune activation

IFN- γ

NK-cell

IL-18

Perioada de incubatie – 2 - 4 zile

Semne clinice – febră, dureri abdominale, tenesme (spasme rectale), scaune lichide mucopurulente-sanguinolente frecvente.

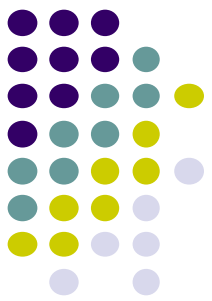
Vindecarea în 2-5 zile (clinică, apoi microbiologică).

Forme cronice sau portaj sunt posibile.

DIAGNOSTICUL DE LABORATOR AL DIZENTERIEI

- **Prelevate:** probe de scaun (elementele muco-sangvinolente, purulente), apa, alimente, lavaje de pe suprafețe
- **Metode de diagnostic**
  1. Examenul microscopic – RIF
  2. Examenul bacteriologic
    - I. **Izolarea culturii pure** pe medii DD (Endo, Levin, Ploskirev, SS) sau **Îmbogățirea** shigelelor în bulion selenit

II. Coloniile lactozo-negative sunt repicate pe mediile Olkenițki, Kligler pentru **acumularea culturii pure și identificare preliminară**

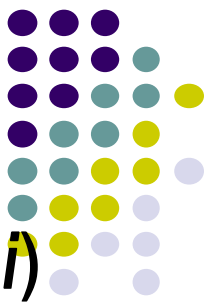
(lactoza/zaharoza -, glucoza A, H₂S -)

III. **Identificarea definitivă a culturii pure**

- Caractere morfotinctoriale

- Caractere de cultură
- Caractere biochimice (teste primare, secundare)
- Caractere antigenice (seroidentificarea prin RA pe lamă cu seruri imune anti-*Shigella* poli- și monovalente)
- Fagoidentificarea
- Antibiograma

IV. **Analiza rezultatelor și formularea răspunsului**

3. Diagnosticul serologic (din a 5-7 zi de boală)

- RA, RHAI - adulți 1:400 (*S.flexneri*), 1:200 (*S.sonnei*)

copii 1:100

coproanticorpi (slg A) – 1:80

ELISA

Imunitate: specifică de tip, 1-2 ani, umorală (slgA)

Profilaxie: vaccinuri ribosomale, inactivate, atenuate (imunitate de scurtă durată)

Tratament: antibiotice (tetraciclină, ampicilina, etc), trimetoprim, sulfamide, eubiotice, bacteriofagi, vaccin inactivat (dizenteria cronică)